

ת"פ 2716/08 - מ.י. תביעות ראשל"צ נגד א ג

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 2716-08 מ.י. תביעות ראשל"צ נ' ג
בפני כב' השופטת איטה נחמן
המאשימה
נגד
הנאשמת
מ.י. תביעות ראשל"צ
א ג
28 ינואר 2014

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד גיל יואש

הנאשמת וב"כ עו"ד גאשו אחיהון

גזר דין

רקע:

1. הנאשמת הורשעה כפי הודייתה בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר דיוני בביצוע עבירת תקיפה לפי סעיף 379 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 21.7.06 תקפה הנאשמת את ט ג (להלן: "המתלוננת"), בתה החורגת, בכך שדחפה אותה וחבטה בפניה באמצעות ידה.
3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני לפיו הנאשמת תחזור בה מכפירתה תורשע תופנה לשירות המבחן לשם הגשת תסקיר מבחן בעניינה שיבחן בין השאר את שאלת הרשעתה, כאשר עמדת המאשימה לעונש הינה להרשעה ולהשתת מאסר על תנאי והתחייבות ואילו ב"כ הנאשמת יטען בצורה חופשית.
4. בעניינה של הנאשמת הוגשו שני תסקירי שירות מבחן. מהתסקיר הראשון עולה כי הנאשמת בת 43, ילידת אתיופיה, עלתה לארץ בשנת 2000, גרושה, ואם לחמישה ילדים בגילאים 10-20. הנאשמת נישאה בגיל צעיר, בארץ מוצאה, לבעל אשר לו ילדים מנישואין קודמים (להלן: "הגרוש"). המתלוננת, בתה החורגת, עברה להתגורר בבית הנאשמת עם עליית המשפחה ארצה.

משיחה עם הנאשמת וממידע שהתקבל משירותי הרווחה עולה כי הנאשמת והגרוש ניהלו מערכת זוגית בעייתית

עמוד 1

מתחילתה, כאשר עוד בארץ מוצאם נהג הגרוש באלימות מילולית ופיזית כלפיה. בשנת 2006, יצאה הנאשמת עם ילדיה מביתה למקלט לנשים מוכות עקב איום שחשה לחייה מצד הגרוש. יש לציין כי הגרוש נידון לשנת מאסר בגין אלימות שנקט כנגד הנאשמת וילדיה.

לאחר עזיבת הנאשמת את המקלט לנשים מוכות העתיקה את מקום מגוריה, יחד עם ילדיה, לעיר נתניה ומאז אינה נמצאת בקשר עם הגרוש או עם המתלוננת. הנאשמת סיפרה כי הגרוש אינו משלם דמי מזונות וכי היא מכלכלת את ביתה בעבודתה במשרה חלקית במפעל לייצור עוגות ובסיוע קצבת ביטוח לאומי. ממידע שהתקבל בעניינה של הנאשמת מלשכת הרווחה עולה כי הנאשמת עומדת בקשר רציף עם הלשכה, בעיקר בנוגע לבקשות לסיוע כלכלי. עוד עולה, כי כל ניסיון לשלב את הנאשמת בתוכניות לשיקום תעסוקתי נתקלו בסירוב מצדה.

בנוגע לביצוע העבירה נשוא עניינינו, תארה הנאשמת כי הרקע לביצועה סובבת סביב היחסים הטעונים והבעייתיים מול הגרוש והמתלוננת. הנאשמת סיפרה כי ביום ביצוע העבירה, המתלוננת ניסתה להתקרב אליה, כך שנאלצה לדחוף אותה מעליה. הנאשמת שללה את האישום נגדה וצמצמה מחומרתו, שללה בעייתיות בתחום השליטה בכעסים והייתה ממוקדת בטראומות הקשות שחוותה. שירות המבחן התרשם כי יחסה ותחושותיה של הנאשמת למתלוננת התאפיינו בסתירות. מחד, ציינה הנאשמת כי בקשה לקבל את המתלוננת לביתה וביטאה חיבתה אליה מאידך, עלתה מצדה התייחסות חשדנית כלפיה, ותחושת כעס עליה.

משיחה עם המתלוננת נמסר על ידיה כי היא תתקשה להגיע לשירות המבחן וכי ככלל היא חווה קושי רגשי בחזרה לתכנים טראומטיים מעברה. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת ביצעה את העבירות עקב מורכבות שאפיינה את יחסיהן בינה לבין המתלוננת, ועל כן ישנה חשיבות לבחון את תפקודה ההורי ומצב בנותיה בעת הזו.

מהתסקיר המשלים שהוגש בעניינה עולה כי הנאשמת חזרה ומיקדה את קשייה בתחום הכלכלי, העלתה תסכול וכעס כלפי לשכת הרווחה אשר לא עושה די לסייעה והתקשתה להתייחס לסירובה להשתלב בתוכניות לשיקום תעסוקתי. עוד ביטאה הנאשמת תסכול וכעס כלפי הגרוש שלדבריה אינו משלם מזונות. ביחס למתלוננת שוב עלו תכנים סותרים. מחד, הציגה הנאשמת את חיבתה למתלוננת ויחסה החיובי כלפיה לאורך השנים ומאידך, תארה הסטה שחוותה, לדבריה, המתלוננת מצד הגרוש. הנאשמת חזרה ושללה שימוש באלימות כלפי המתלוננת וציינה כי מאז העזיבה למקלט לנשים מוכות לא עמדה עמה בקשר.

משיחה שנערכה עם המתלוננת עולה כי אינה מעוניינת להעלות שוב תכנים מעברה. עם זאת, ציין שירות המבחן כי משיחות עם המתלוננת בעבר תארה את ביצוע העבירה כחלק ממסכת היחסים הקשה בין השתיים.

משיחה עם עו"ס לשכת הרווחה נמסר כי מאז תחילת הטיפול בנאשמת לא התקבלו דיווחים חריגים הנוגעים לילדיה מאת גורמי החינוך.

שירות המבחן התרשם כי הנאשמת חוותה לאורך שנים מערכת זוגית בעייתית ואלימה, כאשר שילובה של

המתלוננת במארג המשפחתי יצר חוסר איזון נוסף, ויתכן כי המתלוננת, כשלוחה של הגרוש, היוותה גורם אליו נותבו תחושות הכעס כלפי הגרוש. עוד התרשם השירות כי הנאשמת, למרות קשייה הכלכליים, מתפקדת באופן תקין, נמנעת מקשר עם הגרוש או המתלוננת, וממקדת את כל כוחה בטיפול בילדיה. עוד ציין השירות כי הנאשמת לא העלתה כל אינדיקציה לפגיעה שעלולה להתרחש נוכח הרשעתה בדין.

לנוכח כל האמור, המליץ שירות המבחן על השתת עונש ענישה הצופה פני עתיד בדמות מאסר על תנאי.

טענות הצדדים:

5. ב"כ המאשימה טענה בטיעוניה לעונש כי תסקיר המבחן שהתקבלו בעניינה של הנאשמת אינם מחמיאים, כאשר ניתן היה להבחין בטשטוש ומזעור בחומרת העבירה וחוסר הפנמה. זאת ועוד, מתסקיר המבחן לא עלו קריטריונים, שנמנו בפסיקה, אשר היה ביכולתם להוביל לחריגה מהכלל לפיו יש להרשיעה כיוון שנמצאה חייבת בדין. לגבי הפגיעה התעסוקתית טענה ב"כ המאשימה כי לא נראה כי הרשעה בדין תוביל לפגיעה כלשהיא בעבודתה במשרה חלקית, במיוחד לאור העובדה כי הנאשמת דחתה בעצמה הצעות תעסוקה שהוצעו לה במשרדי הרווחה. עם זאת, נסיבותיה האישיות של הנאשמת הובילה את המאשימה לעתור לענישה ברף התחתון של מתחם העונש הראוי.

על כן, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשמת מאסר על תנאי והתחייבות.

6. ב"כ הנאשמת טען בטיעוניה לעונש כי מאז ביצוע העבירה חלפו 7 שנים, כאשר כתב האישום הוגש שנתיים עובר לביצועה. לשיקול של חלוף הזמן יש, לדידו של ב"כ הנאשמת, משקל לגבי שאלת הרשעתה. עוד טען, כי הנאשמת נעדרת עבר פלילי ומדובר באירוע בודד וחד פעמי בחייה של הנאשמת, כאשר אף מעת ביצועה נמנעה הנאשמת מביצוע עבירות נוספות. עוד טען ב"כ הנאשמת כי הנאשמת ביצעה את העבירה בעת הייתה במערת זוגית מורכבת ביותר עם אבי המתלוננת אשר נהג בה באלימות, עד כדי עזיבתה של הנאשמת למעון לנשים מוכות. עוד טען כי, העבירה ממוקמת ברף התחתון במדרג החומרה. מאז שנת 2007 הנאשמת מתגוררת בדירה מושכרת, סובלת ממצב כלכלי לא פשוט, ועדיין עובדת ומפרנסת את חמישה ילדיה. לגבי הפגיעה התעסוקתית טען ב"כ הנאשמת כי הנאשמת מתפרנסת מעבודות ניקיון בבתי ספר, כאשר לעיתים היא עוברת ומחליפה מקומות עבודה, ובעבר נתבקש ממנה להביא תעודות יושר.

על כן עתר ב"כ הנאשמת להימנע מהרשעת הנאשמת.

7. הנאשמת ניצלה זכותה למילה האחרונה, ביקשה את סליחתו של בית המשפט שכן מדובר בטעות חד פעמית.

8. בבואו לגזור את דינו של נאשם, עורך בית המשפט איזון ראוי בין אינטרס הנאשם לבין האינטרס הציבורי, ואף בוחן את נקודות ההשקה בין אינטרסים אלו. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט איילון בע"פ 1399/91 רוני ליבוביץ' נ' מדינת ישראל, פד"י מז' (1), 177, כדלהלן:

"אכן במסורת הפסיקה נקבעו כללים בדבר דרכי הענישה ומטרותיה שעל השופט לשקלם בבואו לגזור את הדין. אופייה של העבירה ונסיבותיה, עולמו של העבריין, עברו ועתידו, הצורך בהרתעתו של העבריין שהורשע ובהרתעתם של עבריינים בכוח, מידת התגמול וחובת השיקום, תיקון היחיד ותיקונה של החברה".

א. לעניין הרשעת הנאשמת:

9. לאחר שהתרשמתי מטענות הצדדים, המלצת שירותי המבחן ומכלול נסיבות העניין, נחה דעתי כי ראוי להרשיע את הנאשמת בדין.

כלל הוא, כי משעבר נאשם עבירה המיוחסת לו בכתב האישום, הוא יורשע ויענש כהוראת האינטרס הציבורי ולשם הגשמת מטרות הענישה.

בית המשפט משתמש בסמכותו שלא להרשיע נאשם בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרתה של העבירה. התרשמתי כי נסיבות שכאלו אינן מתקיימות בעניינה של הנאשמת שמלפניי.

בע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש, פ"ד נ (3) 682 נפסק כי:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק במבחן מבלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להמנע מהרשעה מפר את הכלל. בכך נפגעת גם שורת שוויון לפני החוק" [שם בעמ' 638]

בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337- נקבע כך:

"...הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה

לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל" (שם בעמ' 342)

10. עניינה של הנאשמת אינו ייחודי כדי כך שיצדיק פגיעה ש"שורת שוויון", וייחשב כמצדיק את העדפת אינטרס השיקום בענישתה. אומנם חומרת העבירות בנסיבות המקרה אינה ממוקמת ברף גבוה של חומרה, אך יש לזכור כי הנאשמת לא לקחה אחריות על מעשיה ולא ניתן היה להבחין בפגיעה תעסוקתית שצפויה לה מהרשעתה בדיון.

מתסקירי המבחן ניתן ללמוד כי הנאשמת נמנעה מלקחת אחריות מלאה על מעשיה, מסרה מידע סותר כלפי יחסה למתלוננת ובוודאי לא הביעה אמפתיה כלפיה. לא ראיתי כיצד הרשעתה תוביל לפגיעה בפרנסתה של הנאשמת, שכן מתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשמת עובדת במשרה חלקית במפעל לייצור עוגות. טענתו של ב"כ המאשימה בנוגע לעבודה בעבודות ניקיון, ובנוגע לדרישת תעודות יושר ממעסיקים, אינה עולה בקנה אחד עם האמור בתסקירי שירות המבחן ולא נתמכו בראיות ועל כן יש לדחותה. עוד עולה מתסקירי שירות המבחן, כי הנאשמת עסוקה בעיקר בעולמה ובגידול ילדיה, כאשר עיקר קשייה הינם כלכליים. למרות זאת, הנאשמת בחרה לסרב להצעות שירותי הרווחה בכל הנוגע להשמתה בתוכניות תעסוקה למיניהן. יש לעניין זה השפעה בשיקולי בית המשפט הן לעניין שקילת הפגיעה בתעסוקתה הגלומה בהרשעת הנאשמת והן לעניין היכולת והצורך בשיקומה.

11. בנוגע לחומרת העבירה אותה ביצעה הנאשמת אומר כך. ככלל, בית המשפט נדרש למצות את הדיון, עם אלה אשר נוהגים באלימות. זאת, על דרך הטלת סנקציות, אשר יהיה בהם כדי להרתיע ולצמצם את התופעה. על אחת כמה וכמה יש לנקוט סנקציות משמעותיות כאשר מדובר בתקיפה בתוך המשפחה. ויפים לעניין זה הדברים שנקבעו לעניין שזה מפי כב' השופט (בדימוס) מישאל חשין בע"פ 8314/03 רג'אח סיהדבן עווד נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, ניתן ביום 7.6.2005):

"בית המשפט חייב להעלות את תרומתו הצנועה במלחמה הקשה שיש לחברה בישראל, באלימות הגוברת והולכת ברחובות ובבתים, ותרומה זו תמצא ביטויה בעונשים החמורים ששומה עליהם על בתי המשפט לגזור על מעשי אלימות שרשו במקומותינו כמגיפה. עלינו למוד את הרחמים שבליבנו כמידה הראויה להם, והרי ידענו כי, כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי בסוף נעשה אכזרי במקום רחמני יצא הקול מבית המשפט, וילך מקצה הארץ ועד קצה. יצא הקול ויידעו הכל כי מי שירשע בעבירות אלימות יישא בעונש חמור על מעשיהו ... והעונש יהיה על דרך הכלל, כליאה מאחורי סורג ובריח, וככל שיעצם מעשה האלימות כך תארך תקופת המאסר".

אכן, אין המדובר בעבירת אלימות מהחמורות שנראו במחוזותינו. לכן, יכול והיה ניתן, מבחינת חומרת העבירה

בלבד, לוותר בנסיבות המקרה המסוים על הרשעת הנאשמת בדין. עם זאת, משבחרה הנאשמת לנקוט בגישה מצמצמת בנוגע לביצוע העבירה, נמנעה מקבלת אחריות למעשיה, לא הביע אמפטיה כלפי המתלוננת ולא נראה שיש בהרשעתה כדי לפגוע בתעסוקתה או בשיקומה, יש לתת דגש לשיקול ההרתעה ולהרשיעה בדין.

12. בנוגע לטענתו של ב"כ הנאשמת לעניין השיקול של חלוף הזמן בהרשעת הנאשמת, כבר נקבע במחוזותינו כי לשיקול זה מקום לעניין הימנעות מהרשעת נאשם כאשר הרשעתו בדין, לאחר הזמן הרב שעבר, תשאב אותו חזרה למעגל הפשיעה או תאיים על שיקומו (ראה לעניין זה רע"פ 34/09 **בדארנה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, ניתן ביום 6.1.09)). לא ראיתי כיצד יש בחלוף הזמן בנסיבות המקרה כדי להוביל להימנעות מהרשעת הנאשמת שלפניי. זאת ועוד, חלק לא מבוטל מחלוף הזמן נופל לפתחה של הנאשמת אשר בחרה להיעדר מדיונים בבית המשפט (ראה פרו' מיום 5.9.10, פרו' מיום 11.7.11 וכן פרו' מיום 22.4.13).

ב. לעניין ענישת הנאשמת:

13. הגעתי לכלל מסקנה כי רף הענישה שהציגה המאשימה משקף את העונש הראוי במסגרת מתחם הענישה ההולם למעשי העבירות שביצעה הנאשמת, בהתחשב בערך החברתי שנפגע, מדיניות הענישה הנוהגת, ונסיבות ביצוע העבירה כהוראת סעיף 40ג(א) בחוק.

14. בגזירת העונש המתאים לנאשמת שמלפניי וכמצוות המחוקק בסעיף 40 יא' בחוק, יש מקום להתחשב בנסיבותיה האישיות, אשר אינן קשורות בביצוע העבירות. לזכות הנאשמת זקפתי את היותה נעדרת הרשעות קודמות, נסיבות חייה הקשות, הקשיים אותם חוותה במהלך נישואיה לאבי המתלוננת, העובדה כי מגדלת את חמשת ילדיה כאם חד הורית, הועבדה כי מאז ביצוע העבירה לא נפתחו כנגדה תיקים חדשים, זמן השהות בין ביצוע העבירה לבין הגשת כתב האישום. מצאתי מקום להעניק לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות משקל מוגבל בשיקולים לקולא שכן חלק מחלוף הזמן נופל לפתחה של הנאשמת.

15. לאחר ששקלתי את השיקולים השונים ובחנתי את טענות הצדדים ואת מכלול נסיבות העניין, שוכנעתי כי יש להותיר את הרשעת הנאשמת על כנה ולגזור עליה את העונשים כדלקמן:

א. 3 חודשי מאסר והנאשמת לא תישא בעונש זה אלא אם כן תעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירות אלימות כנגד הגוף.

ב. הנאשמת תחתום על התחייבות בסך 3,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירות אלימות כנגד הגוף

בתוך שנתיים מהיום. לא תחתם ההתחייבות תאסר למשך 3 ימים.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

**ניתנה והודעה היום כ"ז שבט
תשע"ד, 28/01/2014 במעמד
הנוכחים.
איטה נחמן, שופטת**